

Route en uitstroomperspectieven in het uitstroomprofiel vervolgonderwijs

loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)

Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)

Vanaf leerjaar 1 krijgt uw zoon / dochter in uitstroomprofiel vervolgonderwijs het vak loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) aangeboden. Onder LOB verstaan we het geheel van begeleiding en activiteiten waarmee de school leerlingen tijdens hun vmbo- of havoperiode ondersteunt bij het maken van loopbaankeuzes. De begeleiding van de vmbo- of havoperiode is gericht op het ontwikkelen van zelfinzicht bij de leerling. Om loopbaankeuzes te kunnen maken, is het belangrijk dat uw kind:

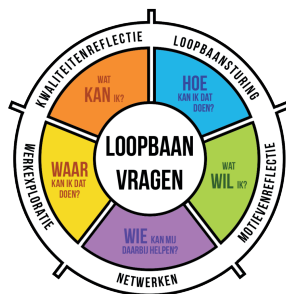
- ervaringen met werk en werken opdoet (b.v. stages en levensechte opdrachten)
- hierop terugkijkt door erover in gesprek te gaan (loopbaangesprek)
- een loopbaandossier bijhoudt (pitchfolio)
- op basis hiervan keuzes maakt.

Waarom LOB?

De arbeidsmarkt verandert en daarmee veranderen beroepen sneller van inhoud en/of ze verdwijnen. Dit vraagt van toekomstige werknemers (de huidige leerlingen) een flexibele en wendbare deelname aan de steeds sneller veranderende arbeidsmarkt. Wij vinden het belangrijk leerlingen hierop voor te bereiden door op school en in stage aandacht te besteden aan de ontwikkeling van de loopbaancompetenties. Hieronder verstaan we vaardigheden waarmee leerlingen hun loopbaan richting kunnen geven. Hierdoor is uw zoon / dochter straks beter in staat om de juiste loopbaankeuzes te maken en zelfsturing te (blijven) geven aan zijn / haar loopbaan. Nu én in de toekomst. Door LOB leert uw kind de volgende vragen beantwoorden:

- waar heb ik aanleg voor en waar ben ik goed in? (kwaliteitenreflectie)
- wat wil ik graag en wat vind ik belangrijk? (motievenreflectie)
- Welk soort werk zou passend voor mij zijn en welk beroep zou ik graag uitoefenen? (werkexploratie)
- welke opleiding en loopbaankeuzes kan ik doen om uit te komen bij wat ik wil? (loopbaansturing)
- welke personen kunnen mij hierin verder helpen? (netwerken)

Als ouder maakt u vanzelfsprekend deel uit van dit netwerk en kunt u uw zoon / dochter samen met de begeleiders op school helpen bij het beantwoorden van deze vragen.

De leerling centraal en aan het roer

Bij LOB staat de leerling aan het roer. De leerling leert om zelf keuzes te maken op basis van opgedane ervaringen en het reflecteren daarop. Onder reflecteren verstaan we het bespreken van een ervaring en het nadenken over hetgeen de ervaring aan zelfinzicht heeft opgeleverd. Zo kun je ontdekken, waar je talenten liggen, wat bij je past en wat je verder wilt uitzoeken op loopbaangebied.

Een leerling in uitstroomprofiel vervolgonderwijs is zelf, samen met zijn/haar ouders, verantwoordelijk voor het maken van een opleidingskeuze en de tijdige aanmelding bij een vervolgschool!

De Twijn faciliteert het LOB-programma door een aanbod van activiteiten. Voorbeelden van activiteiten zijn: werkveldoriëntatie, praktijkmodules, snuffelstagedagen in de onderbouw, blokstage of lintstage in de bovenbouw vmbo, oriënterende workshops op het MBO, onderwijsbeurs, voorlichtingsdagen MBO, HBO, WO, terugkomdag oud-leerlingen. Mentoren, assistenten, docenten en trajectbegeleiders helpen leerlingen in het proces van kiezen door met hen één op één in gesprek te gaan over deze ervaringen.

Zelf kunnen is zelf doen

Van een student die onderwijs volgt op het MBO of HBO wordt vanzelfsprekend een hogere mate van zelfredzaamheid verwacht dan van een leerling in het voortgezet (speciaal) onderwijs. Datzelfde geldt voor een werknemer in een arbeidsomgeving. Voor leerlingen die in het VSO gewend zijn aan veel extra begeleiding en aanpassingen, kan de stap naar regulier onderwijs of werk behoorlijk groot zijn. Leerlingen die regulier uitstromen zullen we daarom stapsgewijs voorbereiden op de MBO/HBO- of arbeidscultuur en verwachtingen op stage of werk. In aanloop naar uitstroom worden vaardigheden zoals zelfredzaamheid en hulp kunnen vragen, steeds belangrijker. Het uitgangspunt is: Zelf kunnen is zelf doen.

In de LOB-les wordt gewerkt met het portfolio 'De Groeiwijzer'. Aan de hand van opdrachten uit 'De Groeiwijzer' werken leerlingen thematisch aan het vergroten van hun zelfstandigheid, eigen regie en participatie. Zowel op het gebied van school- en beroepskeuze als bij dagelijkse activiteiten zoals vrijetijdsbesteding, reizen met openbaar vervoer, verzorging en wonen.

Bij LOB stimuleren we de leerlingen om zelf keuzes te maken over de vervolgstappen in hun loopbaanproces. Welke loopbaanstappen zijn uitdagend en haalbaar? We verbinden daar een tijdspad aan en komen terug op wat we hebben afgesproken.

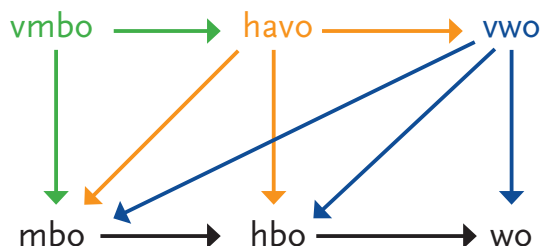
Dit proces van terugkijken op een ervaring, erop reflecteren, vooruitkijken en nieuwe afspraken maken, stimuleren we door met leerlingen in gesprek te gaan. De leerling staat daarbij aan het roer en leert zijn / haar keuzes en gemaakte stappen te motiveren en te presenteren. Loopbaansturing is een belangrijke competentie naar eigen regie, waarbij uw zoon of dochter steeds meer grip krijgt op zijn / haar eigen loopbaanontwikkeling en het zelf kunnen maken van keuzes.

UITSTROOMPERSPECTIEVEN

A. Uitstroomprofiel (USP) vervolgonderwijs diplomagericht

Als uw zoon/ dochter onderwijs in dit USP volgt zal het schoolprogramma gericht zijn op het behalen van een vmbo- of havodiploma waarmee de aansluiting gemaakt kan worden naar regulier vervolgonderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) of hoger beroepsonderwijs (HBO).

Passend onderwijs, MBO, of studeren met een functiebeperking HBO

Leerlingen die de overstap naar het regulier vervolgonderwijs maken komen in aanmerking voor 'passend onderwijs' of studeren met een functiebeperking (SMF).

In tegenstelling tot het basis- en voortgezet onderwijs kent het MBO en HBO geen aparte onderwijsvorm waar studenten apart specialistische of intensieve begeleiding krijgen. Dit betekent dat deze scholen hun onderwijs en examinering zó inrichten dat er al bij de start van de opleiding rekening wordt gehouden met eventuele beperkingen van studenten.

Welke ondersteuning een school biedt staat beschreven in het ondersteuningsaanbod van de school, te vinden op de website van iedere school. Afspraken over de ondersteuning van een student worden vastgelegd in een bijlage bij de onderwijsovereenkomst.

We vinden het belangrijk dat u als ouder samen met uw zoon of dochter vooraf kennisneemt van het ondersteuningsaanbod van de vervolgschool bij het maken van een opleidingskeuze.

Oriënterend gesprek op vervolgschool over ‘passend onderwijs’

Veel vervolgscholen bieden leerlingen uit het VSO de mogelijkheid om voorafgaand aan een aanmelding en intake, een oriënterend gesprek te voeren met een medewerker passend onderwijs of SMF. Op De Twijn onderstrepen we het belang hiervan en stimuleren we dat leerlingen en ouders zich vroegtijdig oriënteren op de mogelijkheden. Zodra een leerling in de bovenbouw zit en zijn / haar vervolgkeuze voor een opleiding enigszins duidelijk heeft, kan een oriënterend gesprek aangevraagd en gevoerd worden. Daarmee kan worden voorkomen dat pas tijdens een intakegesprek, laat in het examenjaar, duidelijk wordt dat een opleiding de gewenste en nodige ondersteuning niet kan bieden en er onder tijdsdruk een alternatieve keuze gemaakt moet worden. Op Hogeschool Windesheim wordt er drie keer per jaar voorlichting gegeven aan ouders van aankomende studenten. Studeren met een functiebeperking is één van de thema's die aan bod komen.

Aanmelding, intake en overdracht bij de overstap naar vervolgonderwijs

Als uw kind de overstap maakt naar vervolgonderwijs zal na de aanmelding een intakegesprek volgen, waarbij vanuit de ontvangende school een medewerker ‘passend onderwijs’ of SMF aanwezig is om in kaart te brengen welke ondersteuningsbehoefte er bij de toekomstige student ligt en of hiervoor een passend ondersteuningsaanbod geboden kan worden door de onderwijsinstelling. Het gesprek wordt vanzelfsprekend gevoerd met de aanmeldende leerling maar als ouder kunt u vaak ook mee naar de intake. Ook kan een ambulant begeleider vanuit De Twijn aansluiten als dat gewenst is. Bij een aantal vaste onderwijspartners van De Twijn, zoals Deltion College, Landstede en Zone College, is een ambulant begeleider van De Twijn gedetacheerd. Deze ambulant begeleider is bij intakes van Twijn-leerlingen aanwezig.

Bij veel scholen voor vervolgonderwijs wordt de leerling bij aanmelding gevraagd om een uitgebreide vragenlijst in te vullen waarin de leerling de opleidingskeuze nader toelicht en aangeeft welke ondersteuningsbehoefte hij / zij heeft. Voor een overstap naar het MBO in de regio Zwolle heet dit het ‘Paspoort voor Succes’ (PvS). In andere regio's worden naar vergelijkbare overdrachtsdocumenten gevraagd. Het eigenaarschap van dit document ligt bij de leerling. Vanuit De Twijn achten we het van belang dat uw kind het PvS bij aanmelding invult, dit vervolgens met u als ouders en met school afstemt en voorafgaand aan de intake opstuurt naar de vervolgschool.

De toegang tot vervolgonderwijs

Een havodiploma geeft toegang tot het HBO en het vmbo-diploma geeft toegang tot het MBO.

Op het MBO bestaan 4 niveaus:

- niveau 1 assistent (1 jaar)
- niveau 2 basisberoepsopleiding (2 jaar)
- niveau 3 vakopleiding (3 jaar)
- niveau 4 middenkader of specialistenopleiding (3 of 4 jaar)

Een diploma vmbo basis geeft rechtstreeks toegang tot MBO niveau 2

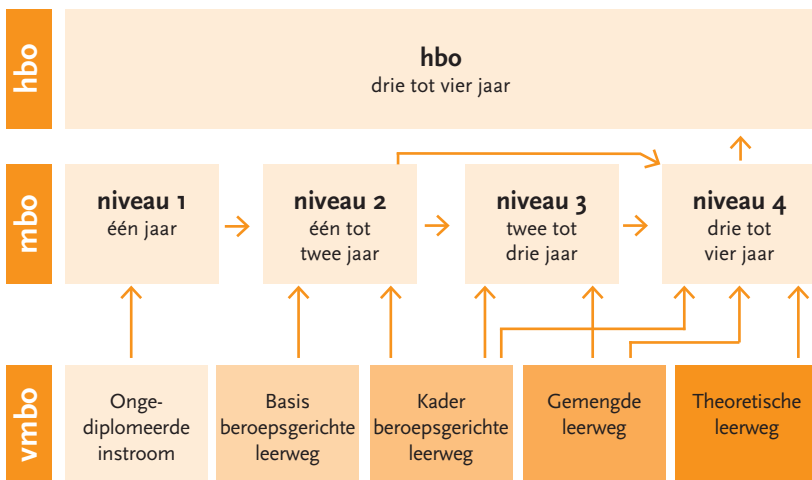
Een diploma vmbo kader geeft rechtstreeks toegang tot MBO niveau 3

Een diploma vmbo GL/TL geeft rechtstreeks toegang tot MBO niveau 4

Een overgangsbewijs van Havo 3 naar 4 geeft rechtstreeks toegang tot MBO niveau 4

Leerwegen op het MBO, BOL of BBL

Het MBO kent twee varianten. BOL staat voor beroepsopleidende leerweg. De student brengt het grootste deel van de opleiding op school door. Hij / zij komt in aanmerking voor een studiefinanciering en een ov-jaarkaart waarmee gratis gereisd kan worden. BBL staat voor beroepsbegeleidende leerweg. De student combineert werken met leren. Vaak werk je vier dagen en ga je één dag naar school. De student ontvangt geen studiefinanciering maar sluit een leerwerkcontract met een werkgever van een erkend leerbedrijf. Van het salaris wordt de opleiding bekostigd.

Toelatingsrecht MBO

Iedere leerling met een toegangsdiploma, die zich uiterlijk op 1 april aanmeldt voor één of meer beroepsopleidingen heeft het recht toegelaten te worden tot de opleiding van zijn / haar eerste voorkeur.

Een school kan voor sommige opleidingen een numerus fixus instellen om het aantal opleidingsplaatsen te beperken. Bijvoorbeeld omdat er in desbetreffende sector anders arbeidsmarktkrapte ontstaat. Soms gelden er extra toelatingsregels vanwege specifieke beroepseisen. Voorbeelden daarvan zijn de sport-, beveiligings- of militaire opleidingen. Op de website van de opleiding moet hiervan altijd melding gemaakt worden.

Stapelen

Stapelen op het MBO is mogelijk. Zo kan een student bijvoorbeeld na het behalen van een MBO niveau 2, vaak verkort, doorleren in een niveau 3 opleiding. Een diploma op MBO niveau 4 geeft toegang tot HBO.

B. Uitstroomprofiel vervolgonderwijs in een maatwerktraject

Leerlingen die in USP vervolgonderwijs een maatwerktraject volgen doen dat vaak niet via het reguliere examenprogramma (PTA) maar doorlopen een route waarbij deelcertificaten behaald worden. In het maatwerktraject onderzoeken we nauwgezet welke uitstroom het beste perspectief geeft en welk vervolg het meest kansrijk is en aansluit op de wensen en mogelijkheden van uw zoon / dochter.

In het maatwerktraject kan makkelijker afgeweken worden van het les- en examenprogramma. Omdat het uitstroomperspectief vaak nog niet vaststaat wordt d.m.v. meer stage en beroepspraktijkvorming gewerkt aan de ontwikkeling van werknemersvaardigheden en wordt onderzocht of, en in welke mate, uw zoon / dochter in staat is om in de toekomst zelfstandig te werken. Uitstroom naar werk of vervolgonderwijs is vooral nog het uitgangspunt. Daarbij zijn een aantal opties mogelijk:

1. *Uw kind stroomt uit naar werk via vervolgonderwijs.*
2. *Uw kind stroomt uit naar regulier werk*
3. *Uw kind stroomt uit naar beschut werk*
4. *Uw kind stroomt uit naar werk in een vorm van dagbesteding.*

1. Uw kind stroomt uit naar werk via vervolgonderwijs

Uw kind gaat na De Twijn verder in het regulier onderwijs MBO of HBO. Met behulp van LOB komt hij / zij tot een beroepskeuze en een daarbij horende beroepsopleiding. In het laatste jaar op De Twijn meldt uw kind zich voor 1 april aan bij de gewenste opleiding.

Als uw kind niet het volledige diploma kan halen maar wel in staat is om een deel van het examen af te ronden met een aantal certificaten is het evenwel mogelijk om door te stromen naar het MBO.

Een leerling die geen volledig vmbo-diploma heeft behaald voldoet niet aan de toelatingseisen voor een MBO-niveau 2 of hoger. Voor deze leerlingen is het altijd mogelijk om drempelloos in te stromen op MBO-niveau 1 (entree). MBO-niveau 1 betreft een opleiding tot assistent voor de duur van 1 jaar. Met een niveau 1 diploma heeft de leerling toegang tot MBO-niveau 2. Een MBO-niveau 2-diploma of hoger wordt gezien als een startkwalificatie. Met een startkwalificatie voldoet uw kind aan de wettelijke kwalificatieplicht en is hij / zij kansrijker op de arbeidsmarkt.

Bij uitzondering kan een leerling zonder volledig vmbo-diploma instromen op MBO-niveau 2 of hoger als bij de overdracht tussen beide scholen wordt vastgesteld dat de leerling het (leer)niveau aankan en er sterke redenen zijn te veronderstellen dat niveau 1 niet aansluit bij de mogelijkheden en/of het profiel van de leerling. Bijvoorbeeld omdat de leerling ver onder zijn / haar kunnen moet presteren en dit een negatieve uitwerking heeft op de motivatie. Het MBO zal hier altijd afstemming over zoeken met de school van herkomst en start daarnaast vaak, voorafgaand aan de inschrijving, een capaciteitenonderzoek om te kunnen bepalen of de leerling aan het opleidingsniveau voldoet.

Een alternatief voor het MBO is het werk/leertraject van EEGA Plus of het REA-College. Deze instanties begeleiden leerlingen voor wie het reguliere MBO geen haalbare kaart is omdat er sprake is van een ernstige scholingsbelemmering (ESB). Het UWV beoordeelt of er sprake is van een ESB. In een werk/leertraject met veel stage en een afgebakend pakket vakleer, wordt de leerling met veel individuele coaching begeleid naar een reguliere baan. Voor de toelating moet je 18 jaar of ouder zijn, over voldoende arbeidsvermogen beschikken (naar het wettelijke beoordelingskader van het UWV) voor regulier werk en een leerniveau aankunnen dat vergelijkbaar is met MBO-niveau 2 of hoger. Bij een verwijzing of uitstroom naar EEGA of REA wordt altijd afgestemd met het trajectbureau van De Twijn.

2. Uw kind stroomt uit naar regulier werk

Uw zoon of dochter kan en wil werken. Door LOB en stage heeft hij / zij inzicht gekregen in kwaliteiten, mogelijkheden en motieven en is inzichtelijk geworden in welk vakgebied hij / zij zich verder wil ontwikkelen middels werk. Ook heeft hij / zij in stage en beroepspraktijkvorming laten zien te beschikken over voldoende arbeidsvermogen om regulier werk aan te kunnen.

Een trajectbegeleider van De Twijn is vaak betrokken bij de uitstroom naar werk. Als er tijdens de stageperiode sprake is van een wederzijdse tevredenheid tussen stage-aanbieder en stagiair, dan zal de trajectbegeleider aansturen op arbeidscontract bij uitstroom.

In aanloop naar het moment van uitstroom wordt door de trajectbegeleider vroegtijdig de samenwerking gestart met een arbeidsconsulent van de afdeling werk & inkomen uit de woon-gemeente van de leerling. Er vindt een overdracht plaats waarin beide partijen (gemeentelijke jobcoach en trajectbegeleider) een periode gezamenlijk optrekken. De bemiddeling naar werk kan door de gemeente al vroeg ingezet worden zodat een leerling bij voorkeur een arbeidscontract heeft als de schooluitschrijving een feit is.

3. Uw kind stroomt uit naar beschut werk

Als tijdens stage en de beroepspraktijkvorming blijkt dat uw kind weliswaar over arbeidsvermogen (naar het wettelijke beoordelingskader van het UWV) beschikt maar daarbij zoveel ondersteuning en / of aanpassingen nodig heeft dat werken bij een regulier bedrijf niet mogelijk is, kan hij / zij in aanmerking komen voor beschut werk.

Daarvoor dient een onderbouwde aanvraag beoordeling arbeidsvermogen (ABA) gedaan te worden bij het UWV. Een trajectbegeleider van De Twijn kan u als ouder(s) en uw kind ondersteunen bij de aanvraag. Evenals bij uitstroom naar regulier werk wordt door de trajectbegeleider vroegtijdig de samenwerking opgestart met de afdeling werk & inkomen van de woongemeente van de leerling om de mogelijkheden voor beschut werk en de bemiddeling ernaartoe te bespreken.

4. Uw kind stroomt uit naar werk in een vorm van dagbesteding

Als uit dossiergegevens, door stage-ervaringen en beroepspraktijkvorming blijkt dat uw kind (naar het wettelijke beoordelingskader van het UWV) nu en naar verwachting in de toekomst onvoldoende arbeidsvermogen heeft en dus niet in staat is om door werk in eigen levensonderhoud te voorzien, kan in gezamenlijk overleg (leerling, ouders en groepsleiding) worden besloten om een beroep te doen op de Wajong (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten). Dit gebeurt via de aanvraag beoordeling arbeidsvermogen (ABA). Deze aanvraag dient, voorzien van een goede onderbouwing (waaronder medische verklaring, recente psychologisch onderzoeksgegevens, OPP en overige school- en stagegegevens) te worden ingediend bij het UWV. Een trajectbegeleider van De Twijn kan u als ouder(s) en uw kind ondersteunen bij de aanvraag.

Als een leerling de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt kan de Wajong toegekend worden. Hij / zij ontvangt dan van het UWV een Wajong-uitkering als inkomensvoorziening. Aangezien er geen arbeidsvermogen is, zijn inkomsten uit arbeid dan ook niet meer mogelijk.

Het kan zijn dat als een leerling van school gaat nog niet duidelijk is of hij / zij in aanmerking komt voor de Wajong. Het kan ook zijn dat de leerling nog te jong (18-) is om voor de

Wajong in aanmerking te komen. Soms beschikt een leerling bij uitstroom op De Twijn over onvoldoende arbeidsvermogen maar is, gezien de ingezette ontwikkeling op school en stage, te verwachten dat over één of twee jaar de stap naar werk misschien wel mogelijk is. Stel dat deze situatie zich voordoet bij uw kind, dan kan de school in afstemming met u in de overdracht naar de gemeente afspreken dat uw zoon of dochter vooralsnog uitstroomt in de dagbesteding die op school al als stage is ingezet. De gemeente neemt de begeleiding over en onderzoekt of de stap naar werk alsnog gemaakt kan worden. Mocht uw kind dan al 18 jaar of ouder zijn dan kan hij / zij in aanmerking komen voor een participatiewet-uitkering als tijdelijke overbrugging tot een Wajong-uitkering of loon uit werk een feit is.

Een leerling met een Wajong toekenning komt in aanmerking voor een vorm van dagbesteding in brede zin. Dat kan georganiseerd vrijwilligerswerk zijn of een andere vorm van onbetaalde arbeid bij een werkgever. Maar het kunnen ook activiteiten en / of werkzaamheden zijn op een dagbestedingslocatie van een zorgaanbieder (Frion, Philadelphia, Interakt Contour...). In het laatste geval is er een bekostiging nodig. De dagbesteding kan gefinancierd worden uit de WLZ (wet langdurige zorg) als de leerling daarvoor een indicatie heeft. Maar er zijn ook mogelijkheden vanuit de WMO (wet maatschappelijke ondersteuning) of de jeugdwet (tot 18 jaar).

De regeling banenafpraak en het doelgroepregister

Mensen in het doelgroepregister vallen onder de regeling van de banenafpraak. Dit is een afspraak tussen het kabinet en werkgevers om te zorgen voor extra banen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Het betreft mensen die moeilijk werk vinden of behouden door bijvoorbeeld een ziekte of beperking. Het UWV beheert het doelgroepregister.

Elke leerling die bij het VSO is ingeschreven (geweest) en geen wajong- of beschutwerk indicatie heeft, kan gebruik maken van de regeling en komt in aanmerking voor een registratie in het doelgroepregister van zijn / haar woongemeente.

Bij leerlingen van De Twijn die bijna uitstromen naar regulier werk kan de trajectbegeleider leerling en ouders ondersteunen bij de ABA (aanvraag beoordeling arbeidsvermogen) zodat de leerling opgenomen wordt in het doelgroepregister.

Leerlingen die uitstromen naar vervolgonderwijs geven we het advies om zich bij uitschrijving van De Twijn te laten opnemen in het doelgroepregister. Ook deze leerlingen kunnen profiteren van de regeling banenafpraak. Bijvoorbeeld bij het vinden van een leerwerkplek op het MBO in een BBL-opleiding of zodra ze het MBO verlaten en op de arbeidsmarkt komen.

Overigens is het ook altijd mogelijk om later ingeschreven te worden bij het doelgroepregister. Het inschrijfbewijs van het VSO geeft recht op deze registratie.

